

THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NHẬN THỨC CHO TRẺ 3- 6 TUỔI Ở CÁC TRƯỜNG MẦM NON THÀNH PHỐ HẢI PHÒNG THÔNG QUA HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM

Phạm Thị Thuý Vân¹

Tóm tắt: Một trong những nhiệm vụ quan trọng của chương trình giáo dục mầm non là phát triển nhận thức cho trẻ thông qua các hoạt động dạy học, giáo dục, vui chơi, khám phá, tham quan, trải nghiệm. Đối với trẻ 3-6 tuổi, tham gia vào những trải nghiệm khác nhau trong học tập và cuộc sống là con đường thực tiễn nhanh nhất để học hỏi và phát triển, do đó cần quản lý tốt các hoạt động trải nghiệm này nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho trẻ phát triển toàn diện, đặc biệt là về mặt nhận thức. Bài báo tập trung nghiên cứu thực trạng công tác quản lý hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3 đến 6 tuổi thông qua hoạt động trải nghiệm tại các trường mầm non thành phố Hải Phòng. Từ đó làm rõ vai trò của hoạt động trải nghiệm trong việc giúp trẻ phát triển tư duy, khả năng quan sát, khám phá và giải quyết vấn đề.

Từ khoá: Quản lý hoạt động phát triển nhận thức, trẻ 3-6 tuổi, hoạt động trải nghiệm

1. MỞ ĐẦU

Giai đoạn 3-6 tuổi là thời điểm bước ngoặt trong sự phát triển tâm lý của trẻ, là giai đoạn trẻ đạt được những thành tựu phát triển trí tuệ, nhận thức mạnh mẽ. Trẻ rất thích tìm tòi và khám phá những thứ xung quanh, dần hình thành và hoàn thiện các năng lực tư duy, khả năng hiểu biết, học hỏi và giải quyết vấn đề. Bên cạnh sự phát triển ngôn ngữ, thể chất, tình cảm, sự phát triển nhận thức của trẻ 3-6 tuổi chịu ảnh hưởng rõ rệt từ môi trường sống, sự tương tác giữa trẻ với mọi người xung quanh, đặc biệt từ sự đa dạng, phong phú, hấp dẫn của các hoạt động trải nghiệm học tập và trải nghiệm trong cuộc sống. Điều này đặt ra vấn đề đối với các nhà trường mầm non là cần quản lý, tổ chức, điều hành và kiểm soát các hoạt động giáo dục nhằm thúc đẩy sự phát triển tư duy, tri thức, khả năng hiểu biết và giải quyết vấn đề của trẻ.

Bằng phương pháp quan sát, nghiên cứu, phân tích và khảo sát ý kiến của 60 cán bộ quản lý (CBQL), giáo viên (GV) tại 5 trường mầm non trên địa bàn thành phố Hải Phòng, bài báo khái quát thực trạng công tác quản lý hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua trải nghiệm, qua đó thấy những điểm mạnh, điểm yếu của công tác tổ chức, triển khai và rút ra những bài học, điều chỉnh kịp thời, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục mầm non nói chung.

¹ Trường mầm non Thiên Hương, Thành phố Hải Phòng

2. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Một số khái niệm cơ bản

Quản lý hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ mẫu giáo là cách mà các nhà giáo dục (CBQL, hiệu trưởng, GV) lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo, điều hành và kiểm tra các hoạt động nhằm phát triển về tư duy, ngôn ngữ, trí nhớ, khả năng suy luận, tưởng tượng và giải quyết vấn đề cho trẻ [7]. Hoạt động này bao gồm mọi hình thức giúp phát triển nhận thức cho trẻ như dạy học, trò chơi, kể chuyện, quan sát, trải nghiệm, được thực hiện trong và ngoài lớp.

Quản lý hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua hoạt động trải nghiệm là quá trình tổ chức, điều hành và giám sát các hoạt động trải nghiệm trong và ngoài nhà trường phù hợp với lứa tuổi, nhằm giúp trẻ mẫu giáo hình thành và phát triển năng lực tư duy, trí nhớ, chú ý, tưởng tượng và khả năng giải quyết vấn đề [7]. Hoạt động này không được thực hiện đa dạng các hình thức mà chỉ tập trung vào các hoạt động trải nghiệm thực tế để phát triển nhận thức cho trẻ mẫu giáo. Việc tham gia vào các hoạt động trải nghiệm thực tế, học thông qua làm sẽ giúp trẻ khám phá được nhiều điều mới lạ, được quan sát và thực hành, ghi nhớ và tò mò, tư duy và tích lũy kinh nghiệm mới. Thông qua các hoạt động trải nghiệm, quan sát, làm thử, khám phá, chơi và tương tác với môi trường xung quanh, trẻ được cung cấp kiến thức, kỹ năng, được sử dụng tổng hợp các giác quan (nghe, nhìn, chạm, ngửi, nếm...), được khám phá và tìm cách giải quyết, từ đó giúp phát triển năng lực nhận thức và tăng cường sự tự tin.

2.2. Nội dung quản lý hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi ở các trường mầm non thông qua hoạt động trải nghiệm

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021) đã chỉ rõ các mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức, điều kiện và việc kiểm tra hoạt động giáo dục, phát triển nhận thức cho trẻ mầm non, do đó công tác quản lý cũng cần được triển khai dựa trên các nội dung cụ thể sau:

- Quản lý mục tiêu hoạt động phát triển nhận thức: nhằm đảm bảo rằng các hoạt động trải nghiệm được tổ chức có định hướng rõ ràng, phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý của trẻ 3-6 tuổi. Điều này bao gồm việc xây dựng các mục tiêu về phát huy sự ham hiểu biết, thích khám phá, tìm tòi; kích thích khả năng quan sát, so sánh, phân loại, phán đoán, chú ý, ghi nhớ có chủ định; phát triển khả năng phát hiện và giải quyết vấn đề đơn giản; phát triển khả năng diễn đạt sự hiểu biết; và giúp trẻ có cơ hội trải nghiệm hiểu biết ban đầu về thế giới xung quanh.

- Quản lý nội dung hoạt động phát triển nhận thức: tập trung vào việc chỉ đạo thực hiện các hoạt động giáo dục phát triển nhận thức thông qua trải nghiệm, tập trung vào ba lĩnh vực chính: làm quen với toán học, khám phá khoa học và khám phá xã hội.

- Quản lý phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động: Quản lý việc sử dụng đa dạng các phương pháp và hình thức tổ chức hoạt động để nâng cao hiệu quả giáo dục.
- Quản lý các điều kiện đáp ứng hoạt động: Việc quản lý các điều kiện vật chất và nhân lực là rất quan trọng để đảm bảo hoạt động trải nghiệm diễn ra hiệu quả.
- Kiểm tra đánh giá kết quả hoạt động: Quản lý việc kiểm tra, đánh giá định kỳ và thường xuyên để theo dõi tiến độ, hiệu quả của các hoạt động, từ đó có những điều chỉnh phù hợp. Công tác quản lý này có vai trò quan trọng trong việc nâng cao chất lượng hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ mầm non thông qua trải nghiệm, giúp trẻ hình thành kỹ năng và năng lực nhận thức hiệu quả.

2.3. Thực trạng quản lý hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi ở các trường mầm non huyện Thủy Nguyên, Thành phố Hải Phòng thông qua hoạt động trải nghiệm

2.3.1. Khái quát quá trình khảo sát thực trạng

Để khảo sát thực trạng quản lý hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi ở các trường mầm non thành phố Hải Phòng thông qua hoạt động trải nghiệm, chúng tôi tiến hành nghiên cứu khảo sát cụ thể như sau:

Nội dung khảo sát

Đề tài tập trung khảo sát thực trạng quản lý hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi ở các trường mầm non thành phố Hải Phòng thông qua hoạt động trải nghiệm

Khách thể khảo sát

Đề tài tập trung khảo sát tại 5 trường mầm non trên địa bàn các phường thuộc thành phố Hải Phòng, cụ thể được thể hiện ở bảng số liệu sau.

Bảng 2.1. Số lượng khách thể khảo sát

STT	Trường MN	CBQL	GV
01	Trường Mầm non Mỹ Đồng	2	12
02	Trường Mầm non Minh Đức	2	10
03	Trường Mầm non Dương Quan	2	10
04	Trường Mầm non An Sơn	2	10
05	Trường Mầm non Gia Minh	2	8
TỔNG		10	50

Phương pháp khảo sát

Bài viết sử dụng phương pháp điều tra bằng phiếu hỏi dành cho CBQL, GV các trường mầm non thành phố Hải Phòng, nhằm thu thập ý kiến, đánh giá từ GV, hiệu trưởng, phó hiệu trưởng về việc quản lý và tổ chức hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ thông qua trải nghiệm. Kết hợp với quan sát và phỏng vấn để ghi nhận trực tiếp cách tổ chức hoạt động trải nghiệm và vai trò của quản lý trong quá trình đó, đồng thời tìm hiểu sâu hơn về nhận thức, kinh nghiệm, khó khăn trong quản lý hoạt động trải nghiệm của các lực lượng.

Bảng hỏi được thiết kế với các câu hỏi đóng (chọn mức độ, tần suất) và mở (ý kiến phản hồi). Phiếu khảo sát được thiết kế theo 4 mức độ, tương ứng với điểm cho các mức độ như sau:

- Tốt/Rất ảnh hưởng/Rất cần thiết/ Rất quan trọng (4 điểm)
- Khá/Ảnh hưởng/Cần thiết/ Quan trọng (3 điểm)
- Trung bình/Ít ảnh hưởng/Ít cần thiết/ Ít quan trọng (2 điểm)
- Yếu/Không ảnh hưởng/Không cần thiết/ Không quan trọng (1 điểm)

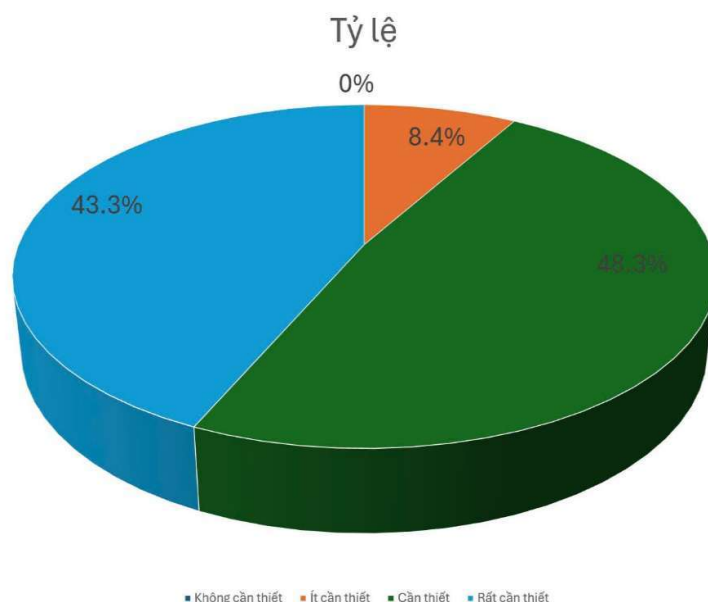
Xử lý kết quả khảo sát

Dựa vào phiếu khảo sát thu thập được, số liệu được đưa vào bảng tính Excel, tính điểm trung bình và phân loại mức độ theo thang đánh giá, sau đó được phân tích và rút ra kết luận.

- $3,20 < \bar{X} \leq 4,00$: Tốt/Rất ảnh hưởng/Rất cần thiết/ Rất quan trọng.
- $2,50 < \bar{X} \leq 3,20$: Khá/Ảnh hưởng/Cần thiết/ Quan trọng.
- $2,00 < \bar{X} \leq 2,50$: Trung bình/Ít ảnh hưởng/Ít cần thiết/ Ít quan trọng.
- $1,00 \leq \bar{X} \leq 2,00$: Yếu/Không ảnh hưởng/Không cần thiết/ Không quan trọng.

2.3.2. Thực trạng nhận thức của CBQL, GV về vai trò công tác quản lý hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua hoạt động trải nghiệm

Để đánh giá thực trạng nhận thức về vai trò, tầm quan trọng của công tác quản lý hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi, chúng tôi đã tiến hành khảo sát ý kiến của 10 CBQL, 50 GV tại 5 trường mầm non. Kết quả được thể hiện ở biểu đồ sau

Biểu đồ 2.1. Thực trạng nhận thức về vai trò của công tác quản lý hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3 – 6 tuổi tại các trường mầm non thông qua hoạt động trải nghiệm

Kết quả khảo sát cho thấy hầu hết các ý kiến đều nhận thức đúng về vai trò của công tác quản lý trong việc phát triển nhận thức cho trẻ 3 – 6 tuổi thông qua trải nghiệm với 91.6% các ý kiến đánh giá mức độ cần thiết và rất cần thiết. Việc nhận thức rõ vai trò của hoạt động là cơ sở để triển khai thực hiện công tác quản lý đúng đắn và khoa học.

2.3.3. Thực trạng quản lý việc thực hiện mục tiêu phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua trải nghiệm

Quá trình thực hiện mục tiêu phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua trải nghiệm được khảo sát, quan sát và phỏng vấn với cả CBQL và GV. Kết quả cho thấy các lực lượng đều cho rằng các mục tiêu phát triển nhận thức cho trẻ đa dạng, đầy đủ nhưng để quản lý việc thực hiện các mục tiêu này thì hiệu quả chưa cao.

Bảng 2.2. Thực trạng quản lý việc thực hiện mục tiêu phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua hoạt động trải nghiệm

TT	Mục tiêu	Mức độ thực hiện								\bar{X}	TB
		Yếu		Trung bình		Khá		Tốt			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
1	Lập kế	25	41.6	6	10.0	8	13.3	21	35.0	2.41	2

	hoạch xây dựng mục tiêu dựa vào chương trình và phù hợp với thực tiễn										
2	Tổ chức, chỉ đạo thực hiện mục tiêu phù hợp, linh hoạt	19	31.6	11	18.3	12	20.0	18	30	2.52	1
3	Kiểm tra, đánh giá, điều chỉnh mục tiêu	29	48.3	14	23.3	2	3.3	25	24.1	2.03	3

Thực trạng quản lý mục tiêu thực hiện hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua trải nghiệm cho trẻ được đánh giá với ĐTB từ 2.03 đến 2.52 (Min=1. Max =4).

Mục tiêu được đánh giá cao nhất là “*Tổ chức, chỉ đạo thực hiện mục tiêu phù hợp, linh hoạt*” (ĐTB=2.52) cho thấy việc quản lý mục tiêu chủ yếu tập trung vào quá trình thực hiện mục tiêu đó có đúng, đủ, tốt hay không. Một nội dung quan trọng trong việc

xác định tính hiệu quả, tính khả thi của mục tiêu quản lý, đó chính là chú ý đến độ tuổi của trẻ và điều kiện thực tế của nhà trường. Thực tế là khi xây dựng kế hoạch thực hiện mục tiêu, các trường chủ yếu dựa vào kế hoạch đánh giá của cấp trên (Phòng GD&ĐT) và cơ bản dựa vào kế hoạch đánh giá của nhà trường ở các năm trước, mà chưa chú ý tìm hiểu nhu cầu, mong đợi của các đối tượng liên quan đến việc thực hiện đánh giá. Quan sát và trao đổi với các GV ở trường thì đa số các ý kiến cho rằng nhà trường không thường xuyên thực hiện vấn đề này.

2.3.4. Thực trạng quản lý việc thực hiện nội dung phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua hoạt động trải nghiệm

Các nội dung giáo dục phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi được quản lý đồng bộ từ Ban giám hiệu, đến các nhóm lớp và mỗi GV, được triển khai thống nhất trong nhà trường.

Bảng 2.3. Thực trạng quản lý việc thực hiện nội dung phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua hoạt động trải nghiệm

TT	Nội dung	Mức độ thực hiện								\bar{X}	TB
		Yếu		Trung bình		Khá		Tốt			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
1	Lập kế hoạch phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua trải nghiệm	14	23.3	10	16.7	19	31.6	17	28.3	2.62	1
2	Tổ chức thực hiện đa dạng các hình thức trải nghiệm	19	31.7	14	23.3	16	26.7	11	18.3	2.3	3
3	Chỉ đạo việc bổ sung	20	33.3	6	10.0	22	36.6	12	20.0	2.38	2

TT	Nội dung	Mức độ thực hiện								\bar{X}	TB
		Yếu		Trung bình		Khá		Tốt			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
	nội dung trải nghiệm nhằm giáo dục phát triển nhận thức										
4	Kiểm tra việc thực hiện hoạt động phát triển nhận thức thông qua trải nghiệm	19	31.6	16	26.6	17	28.4	8	13.4	2.2	4
5	Giám sát công tác bồi dưỡng trình độ cho đội ngũ	25	41.6	16	26.6	4	6.7	15	25.0	2.1	5
6	Đánh giá việc triển khai hình thức, phương pháp	29	48.3	19	31.6	12	20.0	0	0	1.7	7

TT	Nội dung	Mức độ thực hiện								\bar{X}	TB
		Yếu		Trung bình		Khá		Tốt			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
	phát triển nhận thức thông qua trải nghiệm										
7	Đảm bảo các điều kiện cho hoạt động giáo dục phát triển nhận thức thông qua trải nghiệm	20	33.3	23	38.3	15	25.0	2	3.3	1.9	6

Thực trạng quản lý nội dung hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi theo thông qua trải nghiệm trong nhà trường được đánh giá ở mức độ trung bình với \bar{X} từ 1.72 đến 2.62.

Cụ thể, nội dung được đánh giá cao nhất là “*Lập kế hoạch phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua trải nghiệm*” ($\bar{X}=2.72$ xếp thứ 1). Các nội dung “*Chỉ đạo việc bổ sung nội dung trải nghiệm nhằm giáo dục phát triển nhận thức*”, “*Tổ chức thực hiện đa dạng các hình thức trải nghiệm*” cũng được đánh giá ở mức độ khá tốt; riêng việc quản lý triển khai hình thức, phương pháp và đảm bảo các điều kiện thì được đánh giá ở mức độ yếu.

Lý giải điều này, CBQL, GV cho rằng điều kiện cơ sở vật chất, trang thiết bị hiện có chưa đủ, chưa đồng bộ, chưa huy động được nhiều nguồn lực, còn bị động trong việc đảm bảo các điều kiện, phụ thuộc khi thực hiện các hình thức trải nghiệm ngoài nhà trường. Qua đó phần nào cho thấy nhà quản lý cần tích cực hơn nữa trong vai trò tham mưu, cố

vấn, điều hành và phối hợp các hoạt động, để tăng cường sự tham gia của các lực lượng khác trong và ngoài nhà trường.

2.3.5. Thực trạng quản lý việc thực hiện phương pháp phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua hoạt động trải nghiệm

Phương pháp là yếu tố quan trọng trong việc triển khai bất cứ hoạt động giáo dục nào, trong đó có hoạt động trải nghiệm. Phương pháp trải nghiệm, dù được tiến hành ở trong và ngoài lớp học hay trong và ngoài nhà trường đều góp phần mạnh mẽ vào việc phát triển nhận thức cho trẻ. Các phương pháp được sử dụng đa dạng, phong phú và được quản lý chặt chẽ giữa các nhóm lớp, được kiểm tra, giám sát và điều chỉnh thường xuyên là mục tiêu mà công tác quản lý hướng đến.

Bảng 2.4. Thực trạng quản lý việc thực hiện phương pháp phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua hoạt động trải nghiệm

TT	Phương pháp	Mức độ thực hiện								\bar{X}	TB
		Yếu		Trung bình		Khá		Tốt			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
1	Lập kế hoạch xác định các phương pháp phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua trải nghiệm	20	33.3	4	6.6	16	26.7	20	33.3	2.55	1
2	Tổ chức lựa chọn các phương pháp trải nghiệm đa dạng, phù hợp	29	48.3	11	18.3	10	16.7	10	16.7	2.03	4

TT	Phương pháp	Mức độ thực hiện								\bar{X}	TB
		Yếu		Trung bình		Khá		Tốt			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
	với việc phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi										
3	Triển khai thực hiện các phương pháp linh hoạt, sát với thực tế, đối tượng	16	26.7	21	35.0	12	20.0	11	18.3	2.28	2
4	Chỉ đạo đổi mới phương thường xuyên	36	34.5	43	41.4	14	13.8	11	10.3	2	5
5	Chỉ đạo đa dạng hoá các hình thức trải nghiệm trên lớp và ngoài lớp, trong và ngoài trường	21	35.0	16	26.7	12	20.0	11	18.3	2.21	3
6	Kiểm tra, đánh	29	48.3	16	26.7	8	13.3	8	11.6	1.86	6

TT	Phương pháp	Mức độ thực hiện								\bar{X}	TB
		Yếu		Trung bình		Khá		Tốt			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
	giá, điều chỉnh việc phối hợp các phương pháp, hình thức khác nhau										

Thực trạng quản lý việc thực hiện phương pháp phát triển nhận thức cho trẻ thông qua trải nghiệm ở trường mầm non được đánh giá ở mức độ *trung bình và yếu*, với điểm TB từ 1.86 đến 2.55 .

Kết quả khảo sát cho thấy nội dung được nhà trường thực hiện được đánh giá *khá* là “*Lập kế hoạch xác định các phương pháp phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua trải nghiệm*” có điểm trung bình $\bar{X} = 2.55$, đứng thứ 1/6. Nội dung “*Triển khai thực hiện các phương pháp linh hoạt, sát với thực tế, đối tượng*” đứng thứ 2, có ĐTB=2.28. Nội dung về “*Kiểm tra, đánh giá, điều chỉnh việc phối hợp các phương pháp, hình thức khác nhau*” lại được đánh giá ở mức độ *yếu* với ĐTB 1.86.

Thực tế cho thấy, việc lập kế hoạch và triển khai các phương pháp được quản lý chủ động từ sớm, từ đầu năm học nên có sự chuẩn bị và dự kiến về nhân lực, trình độ, cơ sở vật chất. Song, sự hỗ trợ, giám sát, điều chỉnh thường xuyên còn gặp nhiều khó khăn bởi điều kiện kinh tế, tâm lý ngại thay đổi, thụ động, trông chờ.

2.3.6. Thực trạng quản lý việc đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua hoạt động trải nghiệm

Trong quá trình tìm hiểu thực trạng công tác quản lý nhà trường, không thể không quan tâm đến việc quản lý cơ sở vật chất (CSVC), trang thiết bị phục vụ cho hoạt động giáo dục, phát triển trí tuệ cho trẻ, đặc biệt trong các hoạt động trải nghiệm ngoài nhà trường. Kết quả khảo sát cho thấy:

Bảng 2.5. Thực trạng quản lý việc sử dụng CSVC, trang thiết bị phục vụ cho hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua hoạt động trải nghiệm

TT	Quản lý việc sử dụng CSVC	Mức độ thực hiện								\bar{X}	Thứ bậc
		Không đáp ứng		Ít đáp ứng		Đầy đủ		Rất đầy đủ			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
1	Lập kế hoạch sử dụng CSVC được cấp phát	16	26.7	8	13.3	15	25.0	21	35.0	2.66	1
2	Tổ chức việc sử dụng CSVC đúng quy định	21	35.0	16	26.7	12	20.0	11	18.3	2.21	5
3	Điều chỉnh, luân chuyển nguồn CSVC phù hợp	29	48.3	16	26.7	8	13.3	7	11.6	1.86	6
4	Kiểm tra, đánh giá chất lượng, hiệu quả CSVC	33	55.0	11	18.3	16	26.7	0	0	1.72	7
5	Huy động các lực lượng ngoài trường quyên góp xây dựng CSVC	16	26.7	21	35.0	8	13.3	15	25.0	2.34	3
6	Chỉ đạo các lực lượng trong trường chủ động bổ sung CSVC	21	35.0	4	6.7	16	26.7	19	31.6	2.55	2
7	Sửa chữa, bổ sung, thay mới các trang thiết bị, CSVC kịp thời	19	31.6	16	26.7	12	20.0	13	21.7	2.31	4

Kết quả cho thấy, việc “*Lập kế hoạch sử dụng CSVC được cấp phát*”, “*Chỉ đạo các lực lượng trong trường chủ động bổ sung CSVC*” được đánh giá khá với ĐTB 2.66 và 2.55; còn điều kiện “*Điều chỉnh, luân chuyển nguồn CSVC phù hợp*”, “*Kiểm tra, đánh giá chất lượng, hiệu quả CSVC*” được đánh giá yếu với ĐTB là 1.86 và 1.72

Thực tế này phản ánh các nguồn lực, điều kiện CSVC, trang thiết bị cần được quản lý chặt chẽ hơn, cần có những điều chỉnh, giám sát đồng bộ và thường xuyên từ tất cả các bên. Việc tổ chức trải nghiệm trong và ngoài nhà trường đều cần các điều kiện CSVC như điều kiện về tổ chức, bố trí góc, không gian, thời gian, địa điểm. Do vậy, cần có các chính sách riêng nhằm khen thưởng, động viên GV chủ động, linh hoạt, luân chuyển, bổ sung

trang thiết bị cho phù hợp với hình thức hoạt động trải nghiệm. Phòng văn cô B.T.H.A , CBQL trường MN A, chúng tôi nhận được ý kiến: “Đặc thù của địa bàn các phường ven đô tại Thành phố Hải Phòng còn nhiều khó khăn về CSVC nên kết quả khảo sát phản ánh đúng thực tế”.

2.3.7. Thực trạng quản lý việc kiểm tra, đánh giá kết quả thực hiện hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua hoạt động trải nghiệm

Kiểm tra đánh giá là khâu cuối cùng trong việc triển khai công tác quản lý, nhưng nó lại định hướng cho toàn bộ quá trình giáo dục trẻ mầm non, vì vậy quản lý tốt công tác kiểm tra, đánh giá sẽ góp phần thực hiện mục tiêu phát triển nhận thức toàn diện, đúng hướng, kịp thời và hiệu quả. Kết quả khảo sát như sau.

Bảng 2.6. Thực trạng kiểm tra, đánh giá kết quả thực hiện quản lý hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua hoạt động trải nghiệm

TT	Quản lý kiểm tra đánh giá	Mức độ thực hiện								\bar{X}	TB
		Yếu		Trung bình		Khá		Tốt			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
1	Kiểm tra hoạt động giáo dục của giáo viên: Lập kế hoạch giáo dục, tổ chức môi trường giáo dục, khả năng phối hợp, tư vấn với BGH, phụ huynh trong giáo dục trẻ.	12	20.0	25	41.6	2	3.4	21	35.0	2.52	2
2	Đánh giá công tác tổ chức quản lý: Xây dựng kế hoạch, thực hiện chương trình, theo dõi, giám sát, điều chỉnh kế hoạch	8	13.3	21	35.0	8	13.3	23	38.3	2.76	1
3	Xác định tiêu chí nhận thức trẻ đã đạt và chưa đạt để tiếp tục có kế hoạch hướng dẫn phù hợp hơn với trẻ.	31	51.7	4	6.6	16	26.7	9	15.0	2.03	5
4	Xây dựng hoặc điều chỉnh, bổ sung, cơ sở vật chất cho phù hợp điều kiện của nhà trường	31	51.7	16	26.7	10	16.6	3	5.0	1.72	6
5	Điều chỉnh phương pháp, hình thức tổ chức, kế hoạch hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông	18	30	16	26.7	12	20.0	14	23.3	2.31	3

	qua trải nghiệm cho phù hợp với đặc điểm phát triển của trẻ										
6	Đánh giá cơ sở vật chất và các điều kiện thực hiện hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua trải nghiệm cho trẻ: sân bãi, vệ sinh, đồ dùng, vật mẫu, nguồn kinh phí.	27	45.0	8	13.3	11	18.3	14	23.3	2.21	4

Việc quản lý kiểm tra, đánh giá giáo hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua trải nghiệm được CBQL, GV trong nhà trường đánh giá với điểm TB từ 1.72 đến 2.76 (Min=1, Max=4)

Trong đó, những nội dung được đánh giá khá là “*Đánh giá công tác tổ chức quản lý: Xây dựng kế hoạch, thực hiện chương trình, theo dõi, giám sát, điều chỉnh kế hoạch*” có kết quả khá tốt với ĐTB=2.76 (1/7 thang điểm); nội dung “*Xây dựng hoặc điều chỉnh, bổ sung, cơ sở vật chất cho phù hợp điều kiện của nhà trường*” được đánh giá yếu với ĐTB 1.72.

Thực tế này phản ánh công tác kiểm tra đã được triển khai, đã có sự giám sát, quản lý của nhà trường và GV, tuy nhiên công tác kiểm tra cho thấy sự bị động, thiếu linh hoạt của các nhà quản lý, đồng thời phản ánh năng lực kiểm tra, đối chiếu kết quả với tiêu chuẩn còn hạn chế. Đòi hỏi cần có những hoạt động bồi dưỡng, chia sẻ, trao đổi về kinh nghiệm, kỹ năng kiểm tra đánh giá, đặc biệt là cho giáo viên.

2.3.8. Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi ở các trường mầm non thành phố Hải Phòng thông qua hoạt động trải nghiệm

Thực trạng quản lý hoạt động phát triển nhận thức cho 3-6 tuổi thông qua trải nghiệm cho thấy có nhiều yếu tố chủ quan và khách quan ảnh hưởng. Kết quả khảo sát thu được như sau:

Bảng 2.7. Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua hoạt động trải nghiệm

TT	Các yếu tố	Mức độ thực hiện								\bar{X}	Thứ bậc
		Không ảnh hưởng		Phân vân		Ảnh hưởng		Rất ảnh hưởng			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
1	Yếu tố khách quan										
1.1	Chủ trương chính sách quản	0	0	18	30	11	18.3	31	51.7	3.21	4

TT	Các yếu tố	Mức độ thực hiện								\bar{X}	Thứ bậc
		Không ảnh hưởng		Phân vân		Ảnh hưởng		Rất ảnh hưởng			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
	lý các cấp thiếu kịp thời, chậm sửa đổi, không phù hợp với đặc thù từng trường mầm non										
1.2	Chính quyền địa phương chưa thực sự ưu đãi, quan tâm đến giáo dục mầm non nói chung và hoạt động hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi theo thông qua nghiệm cho trẻ	0	0	10	16.7	16	26.7	57	56.6	3.38	2
1.3	Gia đình thiếu quan tâm, hợp tác với nhà trường trong hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua trải nghiệm	0	0	16	26.7	11	18.3	33	55.0	3.28	3
1.4	Cơ chế quản lý, phối hợp gia đình, nhà trường, địa phương thiếu đồng bộ, chậm thông tin	0	0	12	20.0	6	10.0	42	70	3.48	1
2	Yếu tố chủ quan	0	0	0		0		0			
2.1	Năng lực quản lý của Hiệu trưởng trường mầm non	0	0	12	20.0	11	18.3	37	61.7	3.41	1
2.2	Năng lực chuyên môn, kinh nghiệm cũng như kỹ năng của giáo viên còn hạn chế	0	0	16	26.7	8	13.3	36	60.0	3.31	2
2.3	Cơ sở vật chất phòng học còn thiếu, trang thiết bị đồ dùng phục vụ cho các hoạt động còn hạn chế	0	0	16	26.7	11	18.3	33	55.0	3.28	3
2.4	Nội dung, hình thức, phương pháp tổ chức hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua trải nghiệm	0	0	20	33.3	8	13.3	32	53.4	3.17	4

Qua khảo sát và phỏng vấn trực tiếp, đa số GV cho rằng yếu tố “con người”, bao gồm: cái “tâm” và cái “tầm” của nhà quản lý ảnh hưởng mạnh mẽ đến hiệu quả phát triển

nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi; cơ chế phối hợp, điều kiện cơ sở vật chất và các phương tiện hỗ trợ ảnh hưởng gián tiếp, tác động đến thái độ, trách nhiệm của các lực lượng giáo dục.

Như vậy, để tổ chức hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi thông qua trải nghiệm đòi hỏi những điều kiện thích hợp về phương tiện, cơ sở vật chất và tổ chức giáo dục, điều kiện về tổ chức. Bên cạnh đó, cần có các chính sách khen thưởng, động viên đãi ngộ kịp thời cho GV; cần có sự phối hợp, tham gia tích cực của các lực lượng giáo dục khác nhau, cần đa dạng hoá hoạt động trải nghiệm.

3. KẾT LUẬN

Kết quả nghiên cứu thực trạng cho thấy, việc quản lý hoạt động phát triển nhận thức cho trẻ 3-6 tuổi ở các trường mầm non thông qua trải nghiệm có vai trò, ý nghĩa quan trọng. Các mục tiêu, nội dung, phương pháp quản lý đều được tiến hành đầy đủ và thống nhất, hướng đến sự phát triển tư duy, trí tuệ cho trẻ mẫu giáo. Kết quả thực hiện các nội dung quản lý được đánh giá ở mức độ trung bình, một số tiêu chí quản lý còn được đánh giá yếu. Thực trạng này phản ánh thực tế công tác quản lý các hoạt động giáo dục nói chung, đặc biệt là các hoạt động được thực hiện ngoài lớp học, ngoài nhà trường như tham quan, trải nghiệm. Vì vậy cần có những điều chỉnh, thay đổi về hình thức và công cụ quản lý, cần bồi dưỡng những nhà quản lý có năng lực chuyên môn sâu, cần có sự chung tay tích cực của cộng đồng để thực hiện mục tiêu phát triển nhận thức trẻ mẫu giáo nói riêng và hoàn thành mục tiêu giáo dục mầm non nói chung.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư Sửa đổi, bổ sung một số nội dung của Chương trình GDMN ban hành kèm theo Thông tư số 17/2009/TT-BGDĐT, ngày 25 tháng 7 năm 2009 của Bộ trưởng Bộ GD&ĐT*, Số: 28/2016/TT-BGDĐT, Hà Nội
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Điều lệ trường mầm non*.
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư số 47/2020/TT-BGDĐT ngày 31 tháng 12 năm 2020 quy định việc lựa chọn đồ chơi, học liệu được sử dụng trong cơ sở giáo dục mầm non*.
4. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021), *Chương trình Giáo dục mầm non 2021 ban hành tại Thông tư 01/VBHN-BGDĐT, ngày 13 tháng 4 năm 2021*
5. Nguyễn Thị Bảy, Nguyễn Thị Linh (2014), *Một số biện pháp phát huy tính tích cực nhận thức cho trẻ trong hoạt động học định hướng trong không gian*. Tạp chí Giáo dục Mầm non. Số 4, tr. 20-23.
6. Phạm Mai Chi, Lê Minh Hà, Lê Ngọc Ái, Phạm Năng Cường, Nguyễn Công Khanh, Nguyễn Tố Mai (2002), *HĐGD trong trường mầm non*, NXB Giáo dục.

7. Lương Thị Định (2019). *Thực trạng phát triển hứng thú nhận thức trong hoạt động học cho trẻ 3-6 tuổi 5 -6 tuổi của giáo viên mầm non huyện Thuận Châu, tỉnh Sơn La*. Tạp chí Giáo dục, Số 458, tr. 20-25
8. Hồ Lam Hồng & Nguyễn Ngọc Linh (2019). *Một số căn cứ xây dựng hệ thống đồ chơi cho hoạt động phát triển nhận thức của trẻ mầm non*. Tạp chí Giáo dục, Số đặc biệt tháng 10, tr 161-164; 149
9. Hoàng Nam Hải (2019). *Một số biện pháp hỗ trợ hoạt động nhận thức cho học sinh đầu cấp tiểu học trong dạy Toán học*. Tạp chí Giáo dục, Số 467, tr. 47-51
10. Trần Kiêm (2008), *Khoa học quản lý giáo dục: Một số vấn đề lý luận và thực tiễn*, NXB Giáo dục, Hà Nội.
11. Nguyễn Công Khanh (2009). *Phương pháp giáo dục phát triển trí sáng tạo cho trẻ mầm non*. Tạp chí Giáo dục, số 205; tr 16-17

THE CURRENT SITUATION OF MANAGING COGNITIVE DEVELOPMENT ACTIVITIES FOR CHILDREN AGED 3–6 THROUGH EXPERIENTIAL ACTIVITIES IN PRESCHOOLS IN HAI PHONG CITY

Pham Thi Thuy Van

Abstract: *One of the key objectives of the early childhood education program is to foster children's cognitive development through teaching, educational activities, play, discovery, field trips, and hands-on experiences. For children aged 3–6, engaging in various experiential activities in both learning and daily life is one of the most practical and effective ways to learn and develop. Therefore, it is essential to effectively manage these experiential activities to create favorable conditions for children's holistic development, especially in terms of cognition. This paper focuses on analyzing the current situation of managing cognitive development activities for children aged 3 to 6 through experiential activities in preschools in Hai Phong City. The study highlights the important role of experiential activities in developing children's thinking, observation skills, discovery abilities, and problem-solving capacities.*

Keywords: *Management of cognitive development activities, children aged 3–6, experiential activities*

(Ngày Tòa soạn nhận được bài: 20-9-2025; ngày phản biện đánh giá: 08-10-2025; ngày chấp nhận đăng: 29-10-2025)